Numeryczne wyznaczanie rozwiązań równania Burgersa przy pomocy metody różnic skończonych

Konrad Bonicki, Tomasz Orzechowski, Maciej Pestka 24 czerwca 2024

Spis treści

1	Wprowadzenie	3
2	Równanie Burgersa	3
3	Transformacja Hopf-Cole'a	3
4	Rozwiązanie analityczne przy pomocy transformacji Hopf-Cole'a	4
5	Metody numeryczne - wstęp	7
6	Wzór Taylora	7
7	Metoda różnic skończonych	7
8	Metoda Eulera	9
9	Metoda Rungego-Kutty	9
10	Rozwiązanie równania Burgersa	10
11	Opis programu transformaty Hopf Cole'a	19
	11.1 transformataHopfCole.h	19
	11.2 transformataHopfCole.cpp	21
	11.3 transformata.cpp	24

12 wyniki	24
13 Podsumowanie	26
14 dodatek A	27
15 dodatek B	49
15.1 transformata.cpp	49
15.2 transformataHopfCole.h	49
15.3 transformataHopfCole.cpp	50

1 Wprowadzenie

W tej pracy przybliżymy równanie Burgersa oraz jego zastosowania, jego rozwiązanie analityczne i metody, które użyliśmy podczas pisania programu, który numerycznie wyznacza rozwiązania przytoczonego równania.

2 Równanie Burgersa

Równanie Burgersa w ogólnej postaci jest fundamentalnym, nieliniowym, parabolicznym równaniem różniczkowym cząstkowym drugiego rzędu występującym w przeróżnych obszarach zastosowań matematyki, takich jak mechanika płynów, dynamika gazów oraz płynność ruchu:

$$\frac{\partial u}{\partial t} + u \frac{\partial u}{\partial x} = v \frac{\partial^2 u}{\partial x^2} \tag{1}$$

gdzie:

- \bullet t zmienna niezależna zwykle interpretowana jako czas,
- x zmienna niezależna zwykle interpretowana jako położenie,
- u(x,t) zmienna zależna zwykle interpretowana jako prędkość płynu,
- v stały parametr, zwykle interpretowany jako lepkość płynu.

3 Transformacja Hopf-Cole'a

Transformacja Cole-Hopf'a jest zmianą zmiennych, która umożliwia przekształcenie specjalnego rodzaju parabolicznych równań różniczkowych cząstkowych z nieliniowością kwadratową w liniowe równanie cieplne. Wygląda następująco:

$$u(x,t) = -2v \frac{\theta_x(x,t)}{\theta(x,t)}$$

$$u = -2v \frac{\theta_x}{\theta}$$
(2)

Liczymy pochodne cząstkowe z (2), aby podstawić je potem do równania Burgersa

$$u_x = -2v\frac{\theta_{xx}\theta - \theta_x^2}{\theta^2}, \quad u_t = -2v\frac{\theta_{xt}\theta - \theta_x\theta_t}{\theta^2}$$

$$u_{xx} = -2v \frac{\theta_{xxx}\theta^2 - 3\theta\theta_x\theta_{xx} + 2\theta_x^3}{\theta^3}$$

Podstawiamy teraz to co nam wyszło do równania Burgersa:

$$u_{t} + uu_{x} = vu_{xx}$$

$$-2v\frac{\theta_{xt}\theta - \theta_{x}\theta_{t}}{\theta^{2}} + 4v^{2}\frac{\theta\theta_{x}\theta_{xx} - \theta_{x}^{3}}{\theta^{3}} = -2v^{2}\frac{\theta_{xxx}\theta^{2} - 3\theta\theta_{x}\theta_{xx} + 2\theta_{x}^{3}}{\theta^{3}}$$

$$-2v\theta(\theta_{xt}\theta - \theta_{x}\theta_{t}) + 4v^{2}(\theta\theta_{x}\theta_{xx} - \theta_{x}^{3}) = -2v^{2}(\theta_{xxx}\theta^{2} - 3\theta\theta_{x}\theta_{xx} + 2\theta_{x}^{3})$$

$$\theta^{2}\theta_{xt} - \theta\theta_{x}\theta_{t} - 2v\theta\theta_{x}\theta_{xx} + 2\theta_{x}^{3} = v\theta_{xxx}\theta^{2} - 3v\theta\theta_{x}\theta_{xx} + 2\theta_{x}^{3}$$

$$\theta\theta_{xt} - \theta_{x}\theta_{t} - 2v\theta_{x}\theta_{xx} = v\theta\theta_{xxx} - 3v\theta_{x}\theta_{xx}$$

$$\theta\theta_{xt} - \theta_{x}\theta_{t} = v(\theta\theta_{xxx} - \theta_{x}\theta_{xx})$$

$$\theta\frac{\partial\theta^{2}}{\partial x\partial t} - \frac{\partial\theta}{\partial x}\frac{\partial\theta}{\partial t} = v(\theta\frac{\partial^{3}\theta}{\partial x^{3}} - \frac{\partial\theta}{\partial x}\frac{\partial^{2}\theta}{\partial x^{2}})$$

$$\frac{\partial\theta}{\partial t}(\theta\frac{\partial\theta}{\partial x} - \frac{\partial\theta}{\partial x}) = v\frac{\partial^{2}\theta}{\partial x^{2}}(\theta\frac{\partial\theta}{\partial x} - \frac{\partial\theta}{\partial x})$$

$$\theta\theta_{x} - \theta_{x} \neq 0$$

$$\theta_{t} = v\theta_{xx}$$

Po podstawieniu transformacji Hopf-Cole'a do równania Burgersa otrzymaliśmy równanie ciepła.

4 Rozwiązanie analityczne przy pomocy transformacji Hopf-Cole'a

Równanie Burgersa:

$$u_t + uu_x = vu_{xx}$$

Warunek początkowy:

$$u(x,0) = \sin(\pi x), \quad 0 < x < 1,$$

Warunki brzegowe:

$$u(0,t) = u(1,t) = 0, \quad t > 0.$$

Transformacja Hopf-Cole'a:

$$u(x,t) = -2v \frac{\theta_x(x,t)}{\theta(x,t)}$$

Z równania Burgersa z poprzedniego punktu mamy:

$$\theta_t = v\theta_{xx}, \quad 0 < x < 1 \quad t > 0$$

Warunek początkowy θ :

$$u(x,0) = -2v \frac{\theta_x(x,0)}{\theta(x,0)}, \quad \theta(x,0) \neq 0$$

$$\sin(\pi x) = -2v \frac{\theta_x(x,0)}{\theta(x,0)}$$

$$-\frac{1}{2v} \sin(\pi x) = \frac{\theta_x(x,0)}{\theta(x,0)}$$

$$-\frac{1}{2v} \int_0^x \sin(\pi x) dx = \int_0^x \frac{\theta_x(x,0)}{\theta(x,0)} dx$$

$$-\frac{1}{2v} [-\frac{1}{\pi} \cos(\pi x)]_0^{x=x} = [ln[\theta(x,0)]]_0^{x=x}$$

$$\frac{1}{2v\pi} (\cos(\pi x) - 1) = ln[\theta(x,0)] - ln[\theta(0,0)]$$

Wyznaczamy $\theta(0,0)$:

$$u(0,0) = -2v \frac{\theta_x(0,0)}{\theta(0,0)}$$
$$u(0,0) = \sin(\pi 0) = 0$$
$$0 = \frac{\theta_x(0,0)}{\theta(0,0)}$$
$$\int_0^x 0 dx = \int_0^x \frac{\theta_x(0,0)}{\theta(0,0)} dx$$
$$ln(\theta(0,0)) = 0$$
$$\theta(0,0) = e^0 = 1$$

Co daje:

$$\theta(x,0) = e^{\frac{1}{2v\pi}(\cos(\pi x) - 1)}, \quad 0 < x < 1$$

Warunki brzegowe θ :

$$u(0,t) = u(1,t) = 0$$

$$-2v\frac{\theta_x(0,t)}{\theta(0,t)} = -2v\frac{\theta_x(1,t)}{\theta(1,t)} = 0, \quad \theta(0,t) \neq 0 \quad \theta(1,t) \neq 0$$

$$\theta_x(0,t) = \theta_x(1,t) = 0, \quad t > 0$$

Rozwiazanie:

$$\theta_t = v\theta_{xx}, \quad 0 < x < 1 \quad t > 0$$

Do rozwiązania tego równania wykorzystam metodę Fouriera:

$$\theta(x,t) = X(x)T(t)$$

$$X(x)T'(t) = vX''(x)T(t)$$

$$\frac{T'(t)}{vT(t)} = \frac{X''(x)}{X(x)} = -\lambda^2$$

$$T'(t) = -\lambda^2 vT(t)$$

$$T(t) = e^{-\lambda^2 vt}$$

$$X''(x) = -\lambda^2 X(x)$$

$$X(x) = A\sin(\lambda x) + B\cos(\lambda x)$$

$$\theta(x,t) = (A\sin(\lambda x) + B\cos(\lambda x))e^{-\lambda^2 vt}$$

$$\theta_x(x,t) = (A\cos(\lambda x) - B\sin(\lambda x))e^{-\lambda^2 vt}$$

$$\theta_x(0,t) = 0$$

$$(A\cos(\lambda 0) - B\sin(\lambda 0))e^{-\lambda^2 vt} = 0$$

$$Ae^{-\lambda^2 vt} = 0 <=> A = 0$$

$$\theta_x(1,t) = 0$$

$$(-B\sin(\lambda))e^{-\lambda^2 vt} = 0$$

Funkcja sinus przyjmuje wartości 0 dla $\lambda=n\pi,\quad n=0,1,2,...,$ omijamy rozwiązanie trywialne B=0:

Wracamy z wyznaczonymi współczynnikami do momentu przed różniczkowaniem funkcji θ :

$$\theta(x,t) = B_0 + \sum_{n=1}^{\infty} B_n \cos(n\pi x) e^{-n^2 \pi^2 vt}$$

Wyznaczamy współczynniki B_n (n = 0, 1, 2, ...):

$$B_0 = \int_0^1 e^{\frac{1}{2v\pi}(\cos(\pi x) - 1)} dx = e^{-\frac{1}{2v\pi}} \int_0^1 e^{\frac{\cos(\pi x)}{2v\pi}} dx$$

$$B_n = 2 \int_0^1 e^{\frac{1}{2v\pi}(\cos(\pi x) - 1)} \cos(n\pi x) dx = 2e^{-\frac{1}{2v\pi}} \int_0^1 e^{\frac{\cos(\pi x)}{2v\pi}} \cos(n\pi x) dx$$

Rozwiazanie:

$$u(x,t) = 2v\pi \frac{\sum_{n=1}^{\infty} B_n \sin(n\pi x) e^{-n^2 \pi^2 vt}}{B_0 + \sum_{n=1}^{\infty} B_n \cos(n\pi x) e^{-n^2 \pi^2 vt}}$$

5 Metody numeryczne - wstęp

Metod numerycznych używamy do rozwiązywania problemów matematycznych za pomocą operacji na liczbach. Metody numeryczne są wykorzystywane, gdy problem nie posiada rozwiązania analitycznego lub gdy takie rozwiązanie jest zbyt skomplikowane do zastosowania. W naszym projekcie korzystamy z metody różnic skończonych, metody Rungego-Kuty'ego oraz metody Eulera.

6 Wzór Taylora

Wzór Taylora jest ważnym narzędziem w analizie numerycznej:

Twierdzenie 1 Jeśli $f \in C^n[a,b]$ i jeśli $f^{(n+1)}$ istnieje w przedziałe otwartym (a,b), to dla dowolnych punktów c i x z przedziału domkniętego [a,b] mamy:

$$f(x) = \sum_{k=0}^{n} \frac{1}{k!} f^{(k)}(c)(x-c)^k + E_n(x), \tag{3}$$

gdzie dla pewnego punktu ξ leżącego między c i x:

$$E_n(x) = \frac{1}{(n+1)!} f^{(n+1)}(\xi)(x-c)^{n+1}.$$
 (4)

7 Metoda różnic skończonych

Metoda różnic skończonych polega na przybliżaniu pochodnych za pomocą różnic skończonych. Zarówno dziedzina przestrzenna, jak i czasowa są dyskretyzowane, czyli dzielone na skończoną liczbę przedziałów, a wartości rozwiązania na końcach tych przedziałów są przybliżane przez rozwiązywanie równań algebraicznych zawierających różnice skończone i wartości z pobliskich punktów.

Wyznaczanie ilorazów różnicowych przy pomocy wzoru Taylora:

$$u(x+h) = u(x) + u'(x)\frac{(h)}{1!} + u''(x)\frac{(h-x)}{2!} + O(h^2)$$
$$u(x) = u(x)$$
$$u(x-h) = u(x) - u'(x)\frac{(h)}{1!} + u''(x)\frac{(-h-x)}{2!} + O(h^2)$$

Przybliżenie pierwszej pochodnej:

$$u'(x) = Au(x+h) + Bu(x) + Cu(x-h)$$

$$= A(u(x) + hu'(x) + \frac{1}{2}u''(x)h^{2}) + Bu(x) + C(u(x) - hu'(x) + \frac{1}{2}u''(x)h^{2})$$

$$u(x): \quad A+B+C=0$$

$$u'(x): Ah - Ch = 1$$

$$u''(x): \quad \frac{1}{2}h^2A + \frac{1}{2}h^2C = 0$$

$$A = \frac{1}{2h}, \quad B = 0, \quad C = -\frac{1}{2h}$$

$$u'(x) \approx \frac{1}{2h}u(x+h) + 0u(x) - \frac{1}{2h}u(x-h) = \frac{u(x+h) - u(x-h)}{2h}$$

Przybliżenie drugiej pochodnej:

$$u''(x) = Au(x+h) + Bu(x) + Cu(x-h)$$

$$u(x): \quad A+B+C=0$$

$$u'(x): Ah - Ch = 0$$

$$u''(x): \frac{1}{2}h^2A + \frac{1}{2}h^2C = 1$$

$$A = \frac{1}{h^2}, \quad B = -\frac{2}{h^2}, \quad C = \frac{1}{h^2}$$

$$u''(x) \approx \frac{1}{h^2}u(x+h) - \frac{2}{h^2}u(x) + \frac{1}{h^2}u(x-h) = \frac{u(x+h) - 2u(x) + u(x-h)}{h^2}$$

8 Metoda Eulera

Metoda Eulera jest najprostszą metodą rozwiązywania równań różniczkowych zwyczajnych, opartą na wzorze Taylora. Opisuje ją wzór:

$$x(t+h) \approx x(t) + hf(t,x) \tag{5}$$

Jej zaletą jest to, że nie trzeba różniczkować funkcji f, natomiast wadą jest konieczność wyboru bardzo małego kroku h.

9 Metoda Rungego-Kutty

Rozważmy ogólne równanie różniczkowe zwyczajne pierwszego rzędu:

$$y' = f(t, y) \tag{6}$$

z warunkiem początkowym $y(t_0) = y_0$.

Algorytm

Metoda Rungego-Kutty drugiego stopnia jest jedną z metod numerycznych stosowanych do rozwiązywania równań różniczkowych zwyczajnych (ODE). Jest to rozwinięcie metody Eulera, które zwiększa dokładność przez uwzględnienie dodatkowych informacji o nachyleniu funkcji.

1. Krok początkowy:

$$y_0 = y(t_0) \tag{7}$$

2. Obliczenie przyrostów:

$$k_1 = h f(t_n, y_n) \tag{8}$$

$$k_2 = hf\left(t_n + \frac{h}{2}, y_n + \frac{k_1}{2}\right)$$
 (9)

3. Obliczenie następnej wartości y:

$$y_{n+1} = y_n + k_2 (10)$$

4. Aktualizacja czasu:

$$t_{n+1} = t_n + h \tag{11}$$

10 Rozwiązanie równania Burgersa

Rozważamy cztery równania różniczkowe cząstkowe.

Równanie transportu

$$\frac{\partial u}{\partial t} + \frac{\partial u}{\partial x} = 0, 0x10, t > 0 \tag{12}$$

Nielepkie równanie Burgersa

$$\frac{\partial u}{\partial t} + u \frac{\partial u}{\partial x} = 0, 0x10, t > 0 \tag{13}$$

Równanie ciepła

$$\frac{\partial u}{\partial t} - \beta \frac{\partial^2 u}{\partial x^2} = 0, 0x10, t > 0, \beta > 0 \tag{14}$$

Równanie Burgersa (nieliniowe, paraboliczne)

$$\frac{\partial u}{\partial t} + u \frac{\partial u}{\partial x} - \beta \frac{\partial^2 u}{\partial x^2} = 0, 0x10, t > 0, \beta > 0$$
(15)

gdzie zmienne i parametry zostały opisane w rozdziale 2, pod równaniem (1).

Dla przypomnienia, β jest współczynnikiem lepkości.

Naszym celem jest wykorzystanie metod różnic skończonych w celu znalezienia przybliżonych

wartości u(x,t) rozwiązania wszystkich równań.

Najpierw określmy krok przestrzenny h oraz krok czasowy k. Niech

$$u_{i,j} = u(x_i, t_j) = u(i \cdot h, j \cdot k),$$

$$h = 0.1, k = 0.005, i \in [0, M - 1], j \in [0, N - 1], M, N \in N$$
(16)

Wtedy niech warunek początkowy wszystkich równań (funkcja Gaussa)

$$u_{i,0} = e^{-(x_i - x_{mid})^2}, x_{mid} = \frac{(M-1) \cdot h}{2} = 5$$
 (17)

Oraz niech warunki brzegowe wszystkich równań

$$u_{0,j} = u_{M-1,j} = 0 (18)$$

Niech

$$\beta < \frac{h^2}{2k} \land \beta = 0.99 \tag{19}$$

w celu uzyskania stabilności rozwiązań.

Wtedy stosując metodę Eulera:

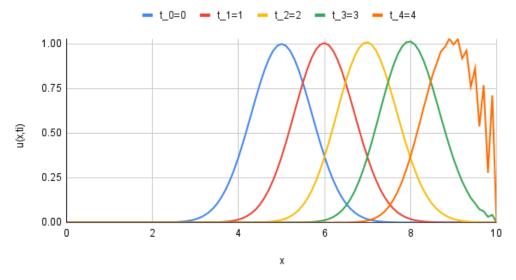
dla równania transportu

$$\frac{1}{k}(u_{i,j+1} - u_{i,j}) + \frac{1}{2h}(u_{i+1,j} - u_{i-1,j}) = 0$$

$$u_{i,j+1} = u_{i,j} - \frac{k}{2h}(u_{i+1,j} - u_{i-1,j})$$
(20)

dla nielepkiego równania Burgersa

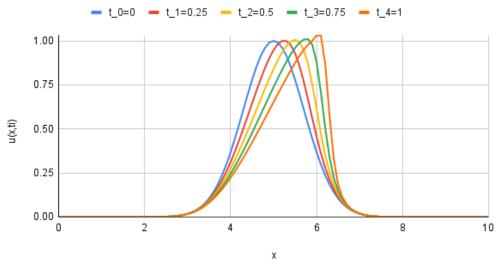
Rysunek 1: Równanie transportu, metoda Eulera



$$\frac{1}{k}(u_{i,j+1} - u_{i,j}) + \frac{1}{4h}(u_{i+1,j}^2 - u_{i-1,j}^2) = 0$$

$$u_{i,j+1} = u_{i,j} - \frac{k}{4h}(u_{i+1,j}^2 - u_{i-1,j}^2)$$
(21)

Rysunek 2: Nielepkie równanie Burgersa, metoda Eulera

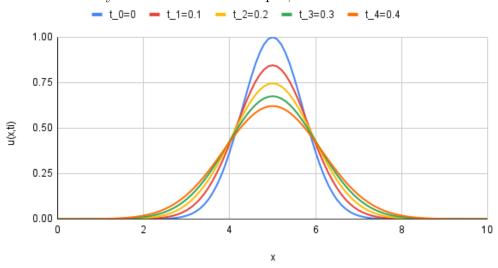


dla równania ciepła

$$\frac{1}{k}(u_{i,j+1} - u_{i,j}) - \frac{\beta}{h^2}(u_{i+1,j} - 2u_{i,j} + u_{i-1,j}) = 0$$

$$u_{i,j+1} = u_{i,j} + \frac{\beta k}{h^2}(u_{i+1,j} - 2u_{i,j} + u_{i-1,j})$$
(22)

Rysunek 3: Równanie ciepła, metoda Eulera



dla równania Burgersa

$$\frac{1}{k}(u_{i,j+1} - u_{i,j}) + \frac{1}{4h}(u_{i+1,j}^2 - u_{i-1,j}^2) - \frac{\beta}{h^2}(u_{i+1,j} - 2u_{i,j} + u_{i-1,j}) = 0$$

$$u_{i,j+1} = u_{i,j} - \frac{k}{4h}(u_{i+1,j}^2 - u_{i-1,j}^2) + \frac{\beta k}{h^2}(u_{i+1,j} - 2u_{i,j} + u_{i-1,j})$$
(23)

Rysunek 4: Równanie Burgersa, metoda Eulera

t_0=0 t_1=0.1 t_2=0.2 t_3=0.3 t_4=0.4

1.00

0.75

0.50

0.25

0.00

x

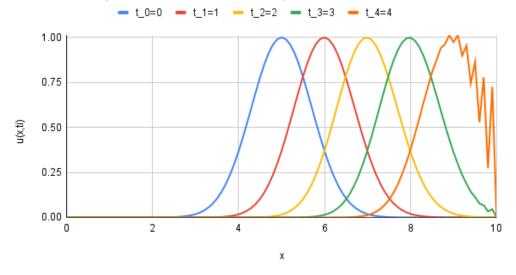
Stosując metodę Rungego-Kutty drugiego rzędu:

dla równania transportu

$$v_{i,j+1} = u_{i,j} - \frac{k}{4h}(u_{i+1,j} - u_{i-1,j})$$

$$u_{i,j+1} = u_{i,j} - \frac{k}{2h}(v_{i+1,j+1} - v_{i-1,j+1})$$
(24)

Rysunek 5: Równanie transportu, metoda RK2

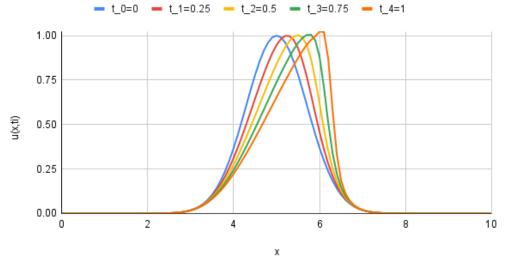


dla nielepkiego równania Burgersa

$$v_{i,j+1} = u_{i,j} - \frac{k}{8h} (u_{i+1,j}^2 - u_{i-1,j}^2)$$

$$u_{i,j+1} = u_{i,j} - \frac{k}{4h} (v_{i+1,j+1}^2 - v_{i-1,j+1}^2)$$
(25)

Rysunek 6: Nielepkie równanie Burgersa, metoda RK2

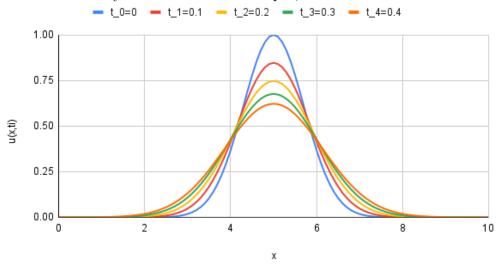


dla równania ciepła

$$v_{i,j+1} = u_{i,j} + \frac{\beta k}{2h^2} (u_{i+1,j} - 2u_{i,j} + u_{i-1,j})$$

$$u_{i,j+1} = u_{i,j} + \frac{\beta k}{h^2} (v_{i+1,j+1} - 2v_{i,j+1} + v_{i-1,j+1})$$
(26)

Rysunek 7: Równanie ciepła, metoda RK2

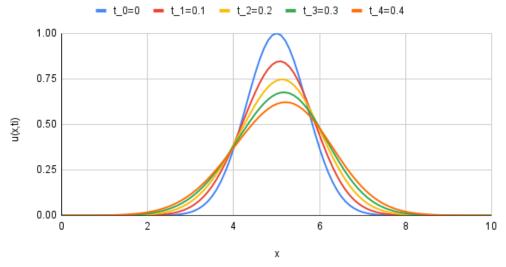


dla równania Burgersa

$$v_{i,j+1} = u_{i,j} - \frac{k}{8h}(u_{i+1,j}^2 - u_{i-1,j}^2) + \frac{\beta k}{2h^2}(u_{i+1,j} - 2u_{i,j} + u_{i-1,j})$$

$$u_{i,j+1} = u_{i,j} - \frac{k}{4h}(v_{i+1,j+1}^2 - v_{i-1,j+1}^2) + \frac{\beta k}{h^2}(v_{i+1,j+1} - 2v_{i,j+1} + v_{i-1,j+1})$$
(27)

Rysunek 8: Równanie Burgersa, metoda RK2



Stosując metodę niejawną:

dla równania ciepła

$$\frac{1}{k}(u_{i,j} - u_{i,j-1}) - \frac{\beta}{h^2}(u_{i+1,j} - 2u_{i,j} + u_{i-1,j}) = 0$$

$$u_{i,j-1} = -\frac{\beta k}{h^2}u_{i-1,j} + (1 + 2\frac{\beta k}{h^2})u_{i,j} - \frac{\beta k}{h^2}u_{i+1,j}$$
[1.1.2]

$$A = \begin{bmatrix} 1 + 2s & -s & 0 & \cdots & 0 \\ -s & 1 + 2s & -s & \cdots & 0 \\ 0 & -s & 1 + 2s & \cdots & 0 \\ \vdots & \vdots & \ddots & \vdots & \vdots \\ 0 & 0 & 0 & \cdots & 1 + 2s \end{bmatrix}, s = \frac{\beta k}{h^2}$$

$$u_{i,j} = A^{-1}u_{i,j-1} (29)$$

Rysunek 9: Równanie ciepła, metoda niejawna

t_0=0 t_1=0.1 t_2=0.2 t_3=0.3 t_4=0.4

1.00

0.75

0.50

0.25

0.00

x

dla równania Burgersa

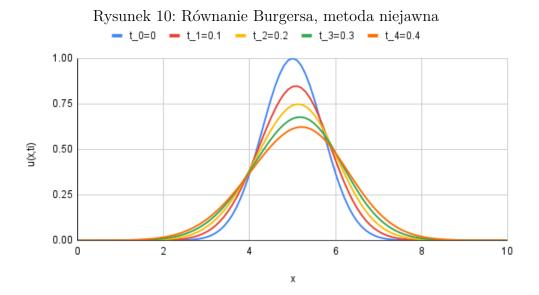
$$\frac{1}{k}(u_{i,j} - u_{i,j-1}) + \frac{1}{4h}(u_{i+1,j-1}^2 - u_{i-1,j-1}^2) - \frac{\beta}{h^2}(u_{i+1,j} - 2u_{i,j} + u_{i-1,j}) = 0$$

$$u_{i,j-1} - \frac{k}{4h}(u_{i+1,j-1}^2 - u_{i-1,j-1}^2) = -\frac{\beta k}{h^2}u_{i-1,j} + (1 + 2\frac{\beta k}{h^2})u_{i,j} - \frac{\beta k}{h^2}u_{i+1,j}$$

$$A = \begin{bmatrix}
1 + 2s & -s & 0 & \cdots & 0 \\
-s & 1 + 2s & -s & \cdots & 0 \\
0 & -s & 1 + 2s & \cdots & 0 \\
\vdots & \vdots & \ddots & \vdots & \vdots \\
0 & 0 & 0 & \cdots & 1 + 2s
\end{bmatrix}, s = \frac{\beta k}{h^2}$$

$$u_{i,j} = A^{-1}(u_{i,j-1} - \frac{k}{4h}(u_{i+1,j-1}^2 - u_{i-1,j-1}^2))$$
(30)

Algorytm, który realizuje opisaną metodę niejawną korzysta z procedury tri rozwiązującej układ równań o macierzy trójprzekątniowej. Metoda tri korzysta ze szczególnego przypadku eliminacji Gaussa w czasie O(n), zamiast czasu $O(n^3)$ dla normalnego przypadku, co ogromnie przyspiesza znajdowanie rozwiązań.



Uzyskaliśmy prawie identyczne wyniki za pomocą użycia metody Eulera, RK2 i niejawnej. Nie mogliśmy skorzystać z metody niejawnej dla równania transportu, ani dla nielepkiego równania Burgersa, ponieważ wymaga ona użycia macierzy kwadratowej (M=N), a dla tych równań ta równość nie zachodziła.

Dla równania transportu oraz nielepkiego równania Burgersa, jeśli t przekroczy odpowiednią wartość, to przybliżone wartości u zaczynają bardzo mocno odbiegać od rzeczywistych (dla równania transportu t>3, dla nielepkiego równania Burgersa, t>1).

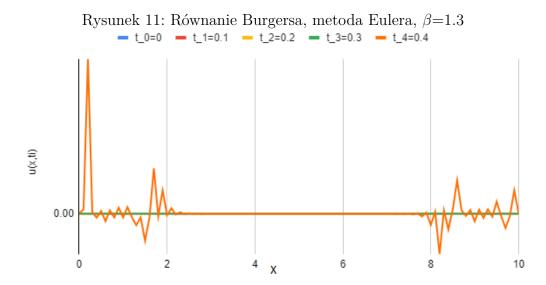
Dla równania transportu, kolejne przesunięcia w czasie powodują uzyskanie maksymalnej wartości u w kolejnych przesunięciach w przestrzeni. Funkcja Gaussa zostaje jedynie przesunięta w prawo. Zobrazowna zostaje liniowość.

Dla nielepkiego równania Burgera, kolejne przesunięcia w czasie powodują uzyskanie maksymalnej wartości u w kolejnych przesunięciach w przestrzeni. Funkcja Gaussa nie zostaje jedynie przesunięta w prawo, tylko wolniej rośnie przed osiągnieciem kresu i szybciej opada po osiągnięciu kresu. Zobrazowna zostaje nieliniowość.

Dla równania ciepła, kolejne przesunięcia w czasie powodują zmniejszenie kresu funkcji Gaussa. Maksymalna wartość u maleje w tym samym punkcie w przestrzeni (5) dla kolejnych czasów.

Dla równania Burgersa, kolejne przesunięcia w czasie powodują zmniejszenie kresu funkcji Gaussa oraz powodują przesunięcie w prawo. Maksymalna wartość u maleje i przesuwa się w przestrzeni dla kolejnych czasów.

Zwiększanie współczynnika β powoduje zmniejszenie kresu u(x,t). Dzieje się tak do około $\beta=1.2$, po czym rozwiązanie staje się całkowicie niepoprawne.



Program komputerowy w języku C++ wyznaczający powyższe rozwiązania został dołączony w Dodatku A.

11 Opis programu transformaty Hopf Cole'a

11.1 transformataHopfCole.h

Plik nagłówkowy zawiera definicje metod klasy transformaty. Na początku zostały dołączone wszystkie klasy, które są potrzebne do działania programu, jak pokazuje listing 1.

```
1  #pragma once
2  #include <vector>
3  #include <cmath>
4  #include <algorithm>
5  #include <conio.h>
```

6 #include <math.h>;

Listing 1: poczatek pliku transformataHopfCole.h

Następnie zostały napisana dyrektywa, która pozwala na używanie wszystkich nazw z przestrzeni nazw "std"bez konieczności ich niefiksowania. Przestrzeń nazw definiuję standardowych klas i funkcji z biblioteki standardowej w C++, takich jak "cout", "vecotr", "string", co skraca trochę kod. Potem zostały definiowanie stała Pi oraz e, jeśli nie są szybciej zdefiniowanie, co przedstawia listing ??.

```
7 using namespace std;
8 #ifndef M_PI
9 #define M_PI 3.14159265358979323846
10 #endif
11
12 #ifndef M_E
13 #define M_E 2.71828182845904523536
14 #endif
```

Listing 2: początek pliku definiowanieStałych

Potem została zdefiniowania klasa, w której są wszystkie metody oraz stale potrzebnie do pracy programu.

```
1
         class transformataHopfCole {
2
           const int N = 11;
                                 // liczba punktów siatki
           const double k = 0.005, h = 0.1;
3
           const double n = ((0.5 * pow(h, 2)) / k) - 0.01;
4
           const double r = n*k / pow(h, 2);
6
           double t = 0;
7
8
           vector < double > theta;
9
           vector < double > mu;
           vector < double > inicjacja_u(); //wzror 4 z pracy
10
           vector < double > inicjacjaThetaX0(); //wzor 8 z pracy
11
           vector < double > liczenie Theta Od Czasu ();
12
13
           vector < double > liczenie Mu (vector < double > new Mu); //wzor 15
14
           void zapisDoPliku(vector<double> Theta, double newT);
15
16
           public:
17
           void wynikiKonczowe();
```

```
18 };
```

Listing 3: klasa tranformataHopfCofe

Pierwsza stała oznacza liczbę punktów, "k"odpowiada za krok czasowy, natomiast "h"za krok przestrzennego w dyskretyzacji przestrzennej.

W 8 i 9 linii zostały inicjowanie vectoru, gdzie zostaniom zapisanie wyniki programu. W kolejnych trzech linach zostały już zdefiniowanie klasy, które krok po kroku będą obliczały wynik końcowy oraz w linii 14.

Przedostatnia prywatna metoda służy, by otrzymanie wyniki zostały zapisanie do pliku. Ostaną metodą jest "wynikiKoncowe()", która jest publiczna.

11.2 transformataHopfCole.cpp

W kolejnym pliku znajdują się ciała metod klasy. Na początku pliku zostały załączone biblioteki oraz własna klasa do prawidłowego działania programu.

```
1 #include "transformataHopfCole.h"
2 #include <iostream>
3 #include <fstream>
4 #include <string>
```

Listing 4: poczadek pliku transformataHopfCole.cpp

Następne jest ciało metody inicjacja ThetaX0 co przedstawia listing 5. Ta metoda ma na celu inicjacji θ dla czasu zerowego. Pętla służy do wygenerowana dla wszystkich θ wartości początkowych, z których potem zostaną wykorzystanie do dalszych obliczeń. Pod koniec metody zostanie wywołania kolejna metoda, która zapiszę wartości do pliku tekstowego oraz zwrócenie tych wartości do vectora.

```
vector < double > transformataHopfCole :: inicjacjaThetaX0() {
1
2
        vector < double > new Theta;
        for (int i = 0; i < N; ++i) {
3
4
          double potega = (-1 / (2 * M_PI * n)) * (1 - cos(M_PI * (i * h)));
          newTheta.push_back(exp(potega));
5
6
        zapisDoPliku(liczenieMu(newTheta), 0);
7
8
        return newTheta;
9
        }
```

Listing 5: ciało metody inicjacjaThetaX0

Kolejną metodą jest "liczenieThetaOdCzasu" (listing 6). Metoda ma na celu policzenie θ dla czasu. Pierwsza pętla służy do policzenie "t", czyli kroku czasowego. Potem jest zdefiniowany nowy vector, w którym zostaną zapisanie nowe wartości. Druga pętla służy do policzenia dla θ od 1 do N-1. Po drugiej pętli zostaną nadpisanie wartości dla theyaDlaCzasu nowymi wartościami dla konkretnego czasu. Na końcu jest wywołania metoda, która otrzymanie wyniki zapiszę do pliku. Na samym końcu zostanie zwrócony vector.

```
1 vector < double > transformataHopfCole :: liczenieThetaOdCzasu() {
2
    vector < double > thetaDlaCzasu(N);
3
    thetaDlaCzasu = theta;
4
    for (int j = 1; j < 10; ++j) {
5
      t = j * k;
6
      vector < double > v(N);
      v[0] = (1 - 2 * r) * thetaDlaCzasu[0] + 2 * r * thetaDlaCzasu[1]; //
7
      warunki brzegowe
      v[N-1] = 2 * r * thetaDlaCzasu[N-2] + (1-2 * r) * thetaDlaCzasu[N-2]
8
       for (int i = 1; i < (N - 1); ++i) {
9
10
         double wynik = r * thetaDlaCzasu[i - 1] + (1 - 2 * r) * thetaDlaCzasu
      [i] + r * thetaDlaCzasu[i + 1];
11
        v[i] = wynik;
12
13
       thetaDlaCzasu = v;
14
       zapisDoPliku(liczenieMu(thetaDlaCzasu), t);
15
16
17
    return thetaDlaCzasu;
18
    }
```

Listing 6: ciało metody liczenieThetaOdCzasu

Kolejną metodą jest "liczenie Mu", która wykorzystuję θ od czasu do policzenia u(x,t). Na wyraz 0 i (N-1) jest przypisana wartość 0, co wynika z warunki początkowego i końcowego. Kolejne wartości są liczone w pętli for, jak pokazuje listing 7.

```
1 vector<double> transformataHopfCole::liczenieMu(vector<double> newMu) {
2  vector<double>newMu1(N);
3  newMu1[0] = 0;//warunek poczatkowy
4  newMu1[N - 1] = 0;//warunek koncowy
5  for (int i = 1; i < (N - 1); ++i) {
```

Listing 7: ciało metody liczenieMu

Przedostatnią metodą jest "zapisDoPliku", który ma na celu otrzymanych wyników zapisach do pliku. Na początku jest inicjowany string, który będzie nazwą pliku. Potem program tworzy nowy plik, jeśli nie istnieje, jak istnieje to zawartość zostanie zastąpiona. Potem w warunku jest sprawdzenie czy udało się otworzyć plik, jeśli nie to pojawi się odpowiednia informacja. Pętla for ma na celu zapisanie wszystkich punktów do pliku. Na końcu program zamyka plik, gdy już skończył pracę.

```
1 void transformataHopfCole::zapisDoPliku(vector<double> newMu, double newT)
2
    string nazwaPliku = "Wyniki1DlaT" + to_string(newT) + ".txt";
3
    std::ofstream plik(nazwaPliku);
4
    // Sprawdzamy, czy plik łzosta otwarty poprawnie
5
6
    if (!plik) {
      std::cerr << "Nie żmona ćotworzy pliku!" << std::endl;
7
8
       return;
9
    }
    for (int i = 0; i < size(newMu); ++i) {
10
11
      plik << (i * h) << " " << newMu[i] << '\n';
12
13
14
15
    // Zamykamy plik
    plik.close();
16
17 }
```

Listing 8: metoda zapisDoPliku

Ostaną metodą są "wyniki Koncowe", który na początku wywołuje metodę "inicjacja
ThetaX0", następnie "liczenie ThetaOdCzasu". Kolejne metody nie są potrzebne by je wywołać, z powodu, że metoda "liczenie ThetaOdCzasu"
wywołuje metodę która liczy u(x,t) i metodą, która zapisuję dane do pliku.

```
1 void transformataHopfCole::wynikiKonczowe() {
2    theta = inicjacjaThetaX0();
3    theta = liczenieThetaOdCzasu();
4  }
```

Listing 9: metoda wynikiKonczowe

11.3 transformata.cpp

Kolejnym plikiem jest transformata.cpp, który ma funkcję główną main.cpp. Która na początku ma dołączona klasę. Następnie w main tworzy się obiekt klasy transformata-HopfCole, a następnie wywołuję się metodę klasy, by program policzył nam wyniki.

```
1 #include "transformataHopfCole.h"
2 int main()
3 {
4    transformataHopfCole Burger;
5    Burger.wynikiKonczowe();
6 }
```

Listing 10: transformata.cpp

12 wyniki

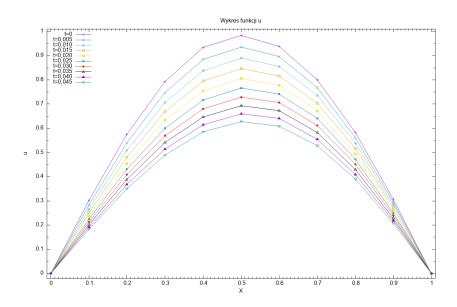
Wygenerowano wykresy dla k = 0.0005 i h = 0.1. Dla coraz większego czasu można zauważyć, że amplituda rozwiązana maleje, można to zauważyć na rys 12, wyniki punktów wykresu są przedstawione na tabelkach 1 i 2.

Można zauważyć, że jak zmniejszymy k do 0.0005, to można zauważyć, że dla czasu 0 funkcja jest trójkąta. Natomiast dla większego czasu można zauważyć, że funkcja się powoli zaokrągla i przypomina coraz bardziej wykres dla sinusa, można to zauważyć na rys 13.

Na rys 13 można także zobaczyć, jak zachowuję się dane dla złych wartości k oraz h, któe nie spełniają warunku

$$\frac{k}{h^2} \Leftarrow 0, 5$$

który musi być spełniomny podczas ropztrywania tego problemu, co także może powodać, że nie ma całego dziedziału x od 0 do 1. Dla k=0.05, h=0.01 wykres robi się trójkątny



Rysunek 12: k = 0.005, h = 0.1

x\t	0	0.005	0,010	0.015	0.020	0.025
0	0	0	0	0	0	0
0.1	0.301705	0.283068	0.266381	0.251276	0.237487	0.224811
0.2	0.574577	0.540199	0.509139	0.480833	0.454852	0.430863
0.3	0.792316	0.747317	0.706078	0.668073	0.632879	0.600146
0.4	0.933565	0.88415	0.838007	0.794843	0.754384	0.716382
0.5	0.984036	0.93621	0.890555	0.847073	0.805711	0.766389
0.6	0.938116	0.896627	0.856073	0.816677	0.778584	0.741879
0.7	0.799679	0.767504	0.735313	0.703418	0.672066	0.641447
0.8	0.581939	0.560385	0.53838	0.516199	0.494079	0.472219
0.9	0.306254	0.295543	0.284455	0.273144	0.26175	0.250398
1	0	0	0	0	0	0

Tabela 1: Wyniki dla k=0.005,h=0.1, dla czasu od 0 do 0.025

x\t	0.030	0.35	0.40	0.45	0.45
0	0	0	0	0	0
0.1	0.213091	0.202201	0.192041	0.182528	0.182528
0.2	0.408602	0.387857	0.368453	0.350247	0.350247
0.3	0.569591	0.540975	0.514101	0.488803	0.488803
0.4	0.680618	0.6469	0.615061	0.584955	0.584955
0.5	0.729015	0.693493	0.659731	0.627636	0.627636
0.6	0.706609	0.672786	0.640407	0.609451	0.609451
0.7	0.611699	0.582919	0.555172	0.528496	0.528496
0.8	0.450776	0.429873	0.409598	0.390013	0.390013
0.9	0.239189	0.228205	0.217507	0.207141	0.207141
1	0	0	0	0	0

Tabela 2: Wyniki dla k=0.005,h=0.1, dla czasu od 0.030 do 0.045

oraz niektóre wartości przyjmują wartości ujemne, lub przyjmuję wartości zero lub bliskie zeru.

13 Podsumowanie

W tej pracy przybliżyliśmy równanie Burgersa oraz jego zastosowania, transformację Hopf-Cole'a, rozwiązanie analityczne oraz metody numeryczne, w tym metodę różnic skończonych, metodę Eulera oraz metodę Rungego-Kutty.

14 dodatek A

```
1
   //Utility.h
3
   #include <cmath>
4
   #include <fstream>
   #include <iostream>
6
   #include <string>
   #include <windows.h>
8
   #include <vector>
9
10
   class Save
11
   {
12
   public:
13
      //public constructor/s
14
      Save (const double h, const double k, const size t M, const size t N, const std::
      vector<std::vector<double>>& u, const std::string save file name);
15
   };
16
17
   18
19
   class MidPoint
20
21
   public:
22
      //public constructor/s
23
      MidPoint (const double h, const size t M, double & midpoint);
24
25
26
   27
28
   class IniVector
29
   {
   public:
30
31
      //public constructor/s
32
      IniVector(const size t M, std::vector<double>& vec);
33
   };
34
   35
   36
37
   class IniMatrix
38
39
   public:
40
      //public constructor/s
41
      IniMatrix(const size t M, const size t N, std::vector<std::vector<double>>& mat);
42
   };
43
   44
   45
46
   class InitialConditions
47
   public:
48
49
      //public constructor/s
50
      InitialConditions(const double h, const size t M, const size t N, std::vector<std::</pre>
      vector<double>>& u, const double midpoint);
51
   };
```

```
1
   //Utility.cpp
3
   #include "0.0.Utility.h"
4
5
   Save::Save(const double h, const double k, const size t M, const size t N, const std::
   vector<std::vector<double>>& u, const std::string save_file_name)
6
7
      std::ofstream out;
8
      out.open(save file name);
9
      if (out.is open())
10
11
         for (size t i = 0; i < M; i++)</pre>
12
          {
13
            for (size t j = 0; j < N; j++)
14
             {
               out << i * h << "," << j * k << "," << u[i][j] << "\n";
15
16
             }
17
         }
18
      }
19
      else
20
      {
21
          throw std::string("Could not save to file!");
22
      }
23
      out.close();
24
   1
25
26
   27
   MidPoint::MidPoint(const double h, const size_t M, double& midpoint)
28
29
   -{
30
      midpoint = ((M - 1) * h) / 2;;
31
32
33
   34
35
   IniVector::IniVector(const size t M, std::vector<double>& vec)
36
   {
37
      vec.resize(M);
38
      for (size t i = 0; i < M; i++)</pre>
39
40
         vec[i] = 0;
41
      }
42
   }
43
44
   45
46
   IniMatrix::IniMatrix(const size t M, const size t N, std::vector<std::vector<double>>&
   mat)
47
48
      mat.resize(M, std::vector<double>(N));
49
      for (size t i = 0; i < M; i++)</pre>
50
      {
51
          for (size t j = 0; j < N; j++)
52
53
            mat[i][j] = 0;
54
          }
55
      }
56
   1
57
58
   59
60
   InitialConditions::InitialConditions(const double h, const size t M, const size t N, std
   ::vector<std::vector<double>>& vec, const double midpoint)
61
62
      for (size t i = 0; i < M; i++)</pre>
```

```
1
   //MatrixOperations.h
3
   class MatrixCopy
4
5
   public:
6
      MatrixCopy(const size_t M, const std::vector<std::vector<double>>& mat_from, std::
      vector<std::vector<double>>& mat to);
   };
8
   9
   10
11
   class VectorCopy
12
  public:
13
      VectorCopy(const size t M, const std::vector<double>& vec from, std::vector<double>&
14
      vec to);
15
  };
```

```
1
    //MatrixOperations.cpp
2
3
    #include "0.0.Utility.h"
    #include "0.1.MatrixOperations.h"
4
5
6
    MatrixCopy::MatrixCopy(const size_t M, const std::vector<std::vector<double>>& mat_from,
    std::vector<std::vector<double>>& mat to)
7
8
       for (size t i = 0; i < M; i++)
9
10
          for (size t j = 0; j < M; j++)
11
12
              mat to[i][j] = mat from[i][j];
13
          }
14
       }
15
    }
16
17
    18
19
    VectorCopy::VectorCopy(const size t M, const std::vector<double>& vec from, std::vector<
    double>& vec to)
20
       for (size t i = 0; i < M; i++)
21
22
23
          vec to[i] = vec from[i];
24
       }
25
    }
```

```
1
   //LUGaussSpecial.h
    class LUGaussSpecial
4
   public:
 5
 6
        //public constructor/s
 7
        LUGaussSpecial (const size t M, const double s 0, const double s 1, const double s 2,
        std::vector<double>& b, std::vector<double>& x);
   private:
8
9
        //private function/s
10
        void SpecialGaussianElimination(std::vector<double>& b, std::vector<double>& x);
11
        void ExtractTriVectors(const double s_0, const double s_1, const double s_2);
       //private variable/s
12
13
       const size t M;
14
       std::vector<double> a{};
15
       std::vector<double> c{};
16
       std::vector<double> d{};
17 };
```

```
1
    //LUGaussSpecial.cpp
3
     #include "0.0.Utility.h"
     #include "0.1.MatrixOperations.h"
4
5
     #include "0.2.LUGaussSpecial.h"
6
7
     //public contstructor/s
8
     LUGaussSpecial::LUGaussSpecial (const size t M, const double s 0, const double s 1, const
     double s 2, std::vector<double>& b, std::vector<double>& x)
9
         : M(M)
10
11
         IniVector(M, a);
12
         IniVector(M, c);
13
        IniVector(M, d);
14
15
        ExtractTriVectors(s 0, s 1, s 2);
16
        SpecialGaussianElimination(b, x);
17
    }
18
    //private function/s
19
     void LUGaussSpecial::SpecialGaussianElimination(std::vector<double>& b, std::vector<
    double>& x)
20
21
         for (size t i = 1; i < M; i++)</pre>
22
23
             d[i] = d[i] - (a[i - 1] / d[i - 1]) * c[i - 1];
24
             b[i] = b[i] - (a[i - 1] / d[i - 1]) * b[i - 1];
25
26
         x[M - 1] = b[M - 1] / d[M - 1];
27
         for (int i = M - 2; i >= 0; i--)
28
29
             x[i] = (b[i] - (c[i] * x[i + 1])) / d[i];
30
31
32
     void LUGaussSpecial::ExtractTriVectors(const double s_0, const double s_1, const double
     s 2)
33
     {
34
         for (size t i = 0; i < M; i++)</pre>
35
         {
36
             a[i] = s 0;
37
             d[i] = s_1;
38
             c[i] = s 2;
39
         }
40
     }
```

```
1
    //Tri.h
    class Tri
 4
 5
    public:
 6
         //public constructor/s
         Tri(double s_0, double s_1, double s_2, size_t M, size_t column, std::vector < double > & column  
         b, std::vector<std::vector<double>>& mat);
8
    private:
         //private function/s
9
         void ExecuteTri(const double s_0, const double s_1, const double s_2, const size_t
10
         column, std::vector<double>& b, std::vector<std::vector<double>>& mat);
11
        void AssignResults(const size t column, std::vector<std::vector<double>>& mat);
12
        //private variable/s
13
        const size t M;
        std::vector<double> x{};
14
15 };
```

```
1
    //Tri.cpp
    #include "0.0.Utility.h"
3
    #include "0.2.LUGaussSpecial.h"
4
5
    #include "0.3.Tri.h"
6
     //public contstructor/s
7
     Tri::Tri(double s 0, double s 1, double s 2, size t M, size t column, std::vector≺double
8
    >& b, std::vector<std::vector<double>>& mat)
9
         : M(M)
10
11
        IniVector(M, x);
12
13
        ExecuteTri(s 0, s 1, s 2, column, b, mat);
14
15
    //private function/s
16
    void Tri::ExecuteTri(const double s 0, const double s 1, const double s 2, const size t
     column, std::vector<double>& b, std::vector<std::vector<double>>& mat)
17
         LUGaussSpecial solve(M, s 0, s 1, s 2, b, x);
18
19
         AssignResults (column, mat);
20
21
    void Tri::AssignResults(const size t column, std::vector<std::vector<double>>& mat)
22
23
         for (size t i = 1; i < M - 1; i++)</pre>
24
25
             mat[i][column + 1] = x[i];
26
         }
27
     }
```

```
1
    //Eq1.h
 3
     #pragma once
 4
     //par u/par t + par u/par x = 0 differential equation using Euler + Runge-Kutta 2nd
 5
    order methods
 6
 7
    class ParDiffEq1Euler
8
    {
    public:
9
10
        //public constructor/s
11
        ParDiffEq1Euler(double h, double k);
        //public function/s
12
13
        void Euler();
14 private:
15
        //private variable/s
16
        double midpoint{};
17
        const size_t M{ 101 };
18
        const size t N{ 1001 };
19
        std::vector<std::vector<double>> u{};
20
21
        const double h;
22
        const double k;
23 };
24
25 class ParDiffEq1RK2
26 {
27 public:
28
        //public constructor/s
        ParDiffEq1RK2 (double h, double k);
29
30
        //public function/s
31
        void RK2();
32 private:
33
        //private variable/s
34
        double midpoint{};
35
        const size_t M{ 101 };
36
        const size t N{ 1001 };
37
        std::vector<std::vector<double>> u{};
38
        std::vector<std::vector<double>> v{};
39
40
        const double h;
41
        const double k;
42
   };
```

```
1
    //Eq1.cpp
2
3
    #include "0.0.Utility.h"
    #include "1.Eq1.h"
4
6
    //public contstructor/s
7
    ParDiffEq1Euler::ParDiffEq1Euler(double h, double k)
8
        : h(h), k(k)
9
10
        MidPoint(h, M, midpoint);
11
        IniMatrix(M, N, u);
12
        InitialConditions(h, M, N, u, midpoint);
13
14
    //public function/s
15
    void ParDiffEq1Euler::Euler()
16
17
        const double s{ k / (2 * h) };
18
19
        for (size t j = 0; j < N - 1; j++)
20
21
            for (size t i = 1; i < M - 1; i++)</pre>
22
23
                u[i][j + 1] = u[i][j] - s * (u[i + 1][j] - u[i - 1][j]);
24
            }
25
        }
26
27
        std::string save file name{ "Results/Eq1/Euler Eq 1 h " + std::to string(h) + " k " +
         std::to string(k) + ".csv" };
28
29
        Save(h, k, M, N, u, save_file_name);
30
    }
31
32
     33
34
    //public contstructor/s
35
    ParDiffEq1RK2::ParDiffEq1RK2 (double h, double k)
36
        : h(h), k(k)
37
    {
38
        MidPoint(h, M, midpoint);
39
        IniMatrix(M, N, u);
        IniMatrix(M, N, v);
40
41
        InitialConditions(h, M, N, u, midpoint);
42
        InitialConditions(h, M, N, v, midpoint);
43
    //public function/s
44
4.5
    void ParDiffEq1RK2::RK2()
46
47
        const double r{ k / (4 * h) };
48
        const double s{ k / (2 * h) };
49
50
        for (size t j = 0; j < N - 1; j++)
51
52
            for (size t i = 1; i < M - 1; i++)</pre>
53
            {
54
                v[i][j + 1] = u[i][j] - r * (u[i + 1][j] - u[i - 1][j]);
55
56
            for (size t i = 1; i < M - 1; i++)</pre>
57
58
                u[i][j + 1] = u[i][j] - s * (v[i + 1][j + 1] - v[i - 1][j + 1]);
59
            }
60
61
        std::string save file name{ "Results/Eq1/RK2 Eq 1 h " + std::to string(h) + " k " +
        std::to string(k) + ".csv" };
63
64
        Save(h, k, M, N, u, save_file name);
6.5
```

```
//Eq2.h
 1
 3
     //par u/par t + u*par u/par x = 0 differential equation using Euler + Runge-Kutta 2nd
     order methods
 4
 5
     class ParDiffEq2Euler
 6
     {
 7
    public:
 8
         //public constructor/s
9
        ParDiffEq2Euler(double h, double k);
10
        //public function/s
11
        void Euler();
12 private:
13
        //private variable/s
14
        double midpoint{};
15
        const size_t M{ 101 };
16
        const size t N{ 1001 };
17
        std::vector<std::vector<double>> u{};
18
19
        const double h;
20
        const double k;
21
   };
22
23
    class ParDiffEq2RK2
24
25
    public:
26
        //public constructor/s
27
        ParDiffEq2RK2 (double h, double k);
28
        //public function/s
29
        void RK2();
   private:
30
31
         //private variable/s
32
        double midpoint{};
33
        const size_t M{ 101 };
        const size t N{ 1001 };
34
35
        std::vector<std::vector<double>>> u{};
36
        std::vector<std::vector<double>> v{};
37
38
        const double h;
39
        const double k;
40 };
```

```
1
    //Eq2.cpp
2
3
    #include "0.0.Utility.h"
    #include "2.Eq2.h"
4
5
6
    //public contstructor/s
7
    ParDiffEq2Euler::ParDiffEq2Euler(double h, double k)
8
         : h(h), k(k)
9
10
        MidPoint(h, M, midpoint);
11
        IniMatrix(M, N, u);
12
        InitialConditions(h, M, N, u, midpoint);
13
14
    //public function/s
15
    void ParDiffEq2Euler::Euler()
16
17
        const double s{ k / (4 * h) };
18
19
        for (size t j = 0; j < N - 1; j++)
20
21
            for (size t i = 1; i < M - 1; i++)</pre>
22
23
                u[i][j + 1] = u[i][j] - s * (pow(u[i + 1][j], 2) - pow(u[i - 1][j], 2));
24
            }
25
        }
26
27
        std::string save file name{ "Results/Eq2/Euler Eq 2 h " + std::to string(h) + " k " +
         std::to string(k) + ".csv" };
28
29
        Save(h, k, M, N, u, save_file_name);
30
    }
31
32
     33
34
    //public contstructor/s
35
    ParDiffEq2RK2::ParDiffEq2RK2 (double h, double k)
36
         : h(h), k(k)
37
     {
        MidPoint ini_midpoint(h, M, midpoint);
38
39
        IniMatrix(M, N, u);
        IniMatrix(M, N, v);
40
        Initial Conditions \ ini\_initial\_conditions\_u \ (h, \ M, \ N, \ u, \ midpoint);
41
42
         InitialConditions ini initial conditions v(h, M, N, v, midpoint);
43
44
    //public function/s
    void ParDiffEq2RK2::RK2()
45
46
     {
47
         const double r{ k / (8 * h) };
48
        const double s{ k / (4 * h) };
49
50
        for (size t j = 0; j < N - 1; j++)
51
52
            for (size t i = 1; i < M - 1; i++)</pre>
53
            {
54
                v[i][j + 1] = u[i][j] - r * (pow(u[i + 1][j], 2) - pow(u[i - 1][j], 2));
55
56
            for (size t i = 1; i < M - 1; i++)</pre>
57
58
                u[i][j + 1] = u[i][j] - s * (pow(v[i + 1][j + 1], 2) - pow(v[i - 1][j + 1], 2)
                ));
59
            }
60
        }
61
         std::string save_file_name{ "Results/Eq2/RK2_Eq_2_h_" + std::to string(h) + " k " +
62
        std::to string(k) + ".csv" };
63
64
         Save (h, k, M, N, u, save file name);
65
    }
```

```
1
     //Eq3.h
3
     //par u/par t - beta*par u^2/par x^2 = 0 differential equation using Euler + Runge-Kutta
     2nd order + implicit methods
4
5
     class ParDiffEq3Euler
6
7
     public:
         //public constructor/s
9
         ParDiffEq3Euler(double h, double k);
10
         //public function/s
11
        void Euler();
12
   private:
13
        //private variable/s
14
        double midpoint{};
15
        const size t M{ 101 };
16
        const size t N{ 101 };
17
        std::vector<std::vector<double>> u{};
18
19
         double beta;
20
         const double h;
21
         const double k;
22
    };
23
24
    class ParDiffEq3RK2
25
26
    public:
27
         //public constructor/s
28
        ParDiffEq3RK2 (double h, double k);
29
         //public function/s
30
         void RK2();
   private:
31
32
         //private variable/s
33
        double midpoint{};
34
        const size t M{ 101 };
35
        const size t N{ 101 };
36
        std::vector<std::vector<double>> u{};
37
        std::vector<std::vector<double>> v{};
38
39
        double beta;
40
        const double h;
41
        const double k;
42
    };
43
44
    class ParDiffEq3Implicit
45
    public:
46
47
        //public constructor/s
48
        ParDiffEq3Implicit(double h, double k);
49
        //public function/s
50
        void Implicit();
51 private:
        //private function/s
52
53
        void SetVectorb(const size_t column);
         //private variable/s
54
55
        double midpoint{};
56
        const size t M{ 101 };
57
        std::vector<std::vector<double>> u{};
58
        std::vector<double> b{};
59
60
        double beta;
61
        const double h;
62
        const double k;
63
    };
```

```
1
    //Eq3.cpp
2
3
    #include "0.0.Utility.h"
     #include "0.3.Tri.h"
4
5
    #include "3.Eq3.h"
6
7
     //public contstructor/s
8
    ParDiffEg3Euler::ParDiffEg3Euler(double h, double k)
9
         : h(h), k(k)
10
11
        beta = ((0.5 * pow(h, 2)) / k) - 0.01; /*satisfy (beta*k)/h^2 < 0.5 for stability*/
12
13
        MidPoint(h, M, midpoint);
14
        IniMatrix(M, N, u);
15
        InitialConditions(h, M, N, u, midpoint);
16
17
    //public function/s
18
    void ParDiffEq3Euler::Euler()
19
    {
20
        const double s{ (beta * k) / pow(h,2) };
21
22
        for (size t j = 0; j < N - 1; j++)
23
24
            for (size_t i = 1; i < M - 1; i++)</pre>
25
             {
26
                u[i][j + 1] = u[i][j] + s * (u[i + 1][j] - 2 * u[i][j] + u[i - 1][j]);
27
            }
28
        }
29
30
        std::string save_file_name{ "Results/Eq3/Euler_Eq_3_h_" + std::to_string(h) + "_k_" +
         std::to_string(k) + "_beta_" + std::to_string(beta) + ".csv" };
31
32
        Save(h, k, M, N, u, save file name);
33
    }
34
35
    36
37
     //public contstructor/s
38
    ParDiffEq3RK2::ParDiffEq3RK2 (double h, double k)
39
        : h(h), k(k)
40
    -{
41
        beta = ((0.5 * pow(h, 2)) / k) - 0.01; /*satisfy (beta*k)/h^2 < 0.5 for stability*/
42
43
        MidPoint(h, M, midpoint);
44
        IniMatrix(M, N, u);
        IniMatrix(M, N, v);
45
46
        InitialConditions(h, M, N, u, midpoint);
47
        InitialConditions(h, M, N, v, midpoint);
48
49
    //public function/s
50
    void ParDiffEq3RK2::RK2()
51
52
        const double r{ (beta * k) / (2 * pow(h,2)) };
53
        const double s{ (beta * k) / pow(h,2) };
54
55
        for (size t j = 0; j < N - 1; j++)
56
57
            for (size t i = 1; i < M - 1; i++)</pre>
58
             {
59
                v[i][j + 1] = u[i][j] + r * (u[i + 1][j] - 2 * u[i][j] + u[i - 1][j]);
60
61
            for (size t i = 1; i < M - 1; i++)</pre>
63
                u[i][j + 1] = u[i][j] + s * (v[i + 1][j + 1] - 2 * v[i][j + 1] + v[i - 1][j + 1]
                 1]);
64
            }
65
        }
66
```

```
std::string save file name{ "Results/Eq3/RK2 Eq 3 h " + std::to string(h) + " k " +
 67
         std::to_string(k) + "_beta_" + std::to_string(beta) + ".csv" };
 68
 69
         Save (h, k, M, N, u, save file name);
70
     }
71
     72
     73
74
     //public contstructor/s
75
     ParDiffEq3Implicit::ParDiffEq3Implicit(double h, double k)
76
         : h(h), k(k)
77
     {
78
         beta = ((0.5 * pow(h, 2)) / k) - 0.01; /*satisfy (beta*k)/h^2 < 0.5 for stability*/
79
80
        MidPoint(h, M, midpoint);
81
         IniMatrix(M, M, u);
         IniVector(M, b);
82
83
         InitialConditions(h, M, M, u, midpoint);
84
     }
     //public function/s
85
86
     void ParDiffEq3Implicit::Implicit()
87
88
         const double s{ (beta * k) / pow(h,2) };
         const double s 0{ -s };
89
90
         const double s 1{1 + 2 * s};
91
         const double s 2{ -s };;
92
93
         for (size t j = 0; j < M-1; j++)
94
 95
             SetVectorb(j);
96
             Tri solve(s_0, s_1, s_2, M, j, b, u);
97
98
99
         std::string save file name{ "Results/Eq3/Implicit Eq 3 h " + std::to string(h) +
         " k " + std::to string(k) + " beta " + std::to string(beta) + ".csv" };
100
101
         Save (h, k, M, M, u, save file name);
102
     //private function/s
103
104
     void ParDiffEq3Implicit::SetVectorb(const size t column)
105
     {
106
         for (size t i = 0; i < M; i++)
107
108
            b[i] = u[i][column];
109
         }
110
     }
```

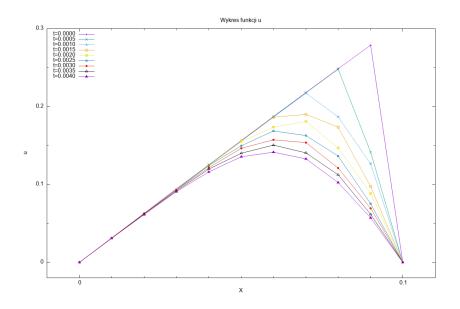
```
1
     //Burgers.h
2
3
     //Burgers' equation: par u/par t + u*par u/par x - beta*par u^2/par x^2=0 = 0 using
     Euler + Runge-Kutta 2nd order + implicit methods
4
5
     class ParDiffEqBurgersEuler
6
7
     public:
8
         //public constructor/s
9
         ParDiffEqBurgersEuler(double h, double k);
10
         //public function/s
11
        void Euler();
12
   private:
13
        //private variable/s
14
        double midpoint{};
15
        const size t M{ 101 };
16
        const size t N{ 101 };
17
        std::vector<std::vector<double>> u{};
18
19
         double beta;
20
         double h;
21
         double k;
22
    };
23
24
    class ParDiffEqBurgersRK2
25
26
    public:
27
         //public constructor/s
28
        ParDiffEqBurgersRK2(double h, double k);
29
         //public function/s
30
         void RK2();
   private:
31
32
         //private variable/s
33
        double midpoint{};
        const size_t M{ 101 };
34
35
        const size t N{ 101 };
36
        std::vector<std::vector<double>> u{};
37
        std::vector<std::vector<double>> v{};
38
39
        double beta;
40
        const double h;
41
        const double k;
42
    };
43
44
    class ParDiffEqBurgersImplicit
45
    public:
46
47
        //public constructor/s
48
        ParDiffEqBurgersImplicit(double h, double k);
49
        //public function/s
50
        void Implicit();
51 private:
        //private function/s
52
53
        void SetVectorb(const size t column);
54
         //private variable/s
55
        double midpoint{};
56
        const size t M{ 101 };
57
        std::vector<std::vector<double>> u{};
58
        std::vector<double> b{};
59
60
        double beta;
61
        const double h;
62
        const double k;
63
    };
```

```
1
    //Burgers.cpp
3
    #include "0.0.Utility.h"
    #include "0.3.Tri.h"
4
    #include "4.Burgers.h"
5
6
7
    //public contstructor/s
8
    ParDiffEqBurgersEuler::ParDiffEqBurgersEuler (double h, double k)
9
         : h(h), k(k)
10
11
        beta = ((0.5 * pow(h, 2)) / k) - 0.01; /*satisfy (beta*k)/h^2 < 0.5 for stability*/
12
13
        MidPoint(h, M, midpoint);
14
        IniMatrix(M, N, u);
15
        InitialConditions ini inital conditions u(h, M, N, u, midpoint);
16
17
    //public function/s
18
    void ParDiffEqBurgersEuler::Euler()
19
    {
20
        const double s 0\{ k / (4 * h) \};
21
        const double s 1{ (beta * k) / pow(h,2) };
22
2.3
        for (size t j = 0; j < N - 1; j++)
24
25
            for (size t i = 1; i < M - 1; i++)</pre>
26
            {
27
                u[i][j + 1] = u[i][j] - s 0 * (pow(u[i + 1][j], 2) - pow(u[i - 1][j], 2)) +
                s 1 * (u[i + 1][j] - 2 * u[i][j] + u[i - 1][j]);
2.8
            }
29
        }
30
31
        std::string save file name{ "Results/Eq4/Euler Burgers h " + std::to string(h) +
        " k " + std::to_string(k) + "_beta_" + std::to_string(beta) + ".csv"
32
33
        Save(h, k, M, N, u, save file name);
34
    }
36
    37
38
    //public contstructor/s
39
    ParDiffEqBurgersRK2::ParDiffEqBurgersRK2(double h, double k)
40
        : h(h), k(k)
41
    {
42
        beta = ((0.5 * pow(h, 2)) / k) - 0.01; /*satisfy (beta*k)/h^2 < 0.5 for stability*/
43
44
        MidPoint(h, M, midpoint);
45
        IniMatrix(M, N, u);
46
        IniMatrix(M, N, v);
47
        InitialConditions(h, M, N, u, midpoint);
48
        InitialConditions(h, M, N, v, midpoint);
49
50
    //public function/s
51
    void ParDiffEqBurgersRK2::RK2()
    {
53
        const double r 0\{ k / (8 * h) \};
54
        const double r 1{ (beta * k) / (2 * pow(h,2)) };
55
56
        const double s 0\{ k / (4 * h) \};
57
        const double s_1{ (beta * k) / pow(h,2) };
58
59
        for (size t j = 0; j < N - 1; j++)
60
61
            for (size_t i = 1; i < M - 1; i++)</pre>
62
63
                v[i][j + 1] = u[i][j] - r_0 * (pow(u[i + 1][j], 2) - pow(u[i - 1][j], 2)) +
                r 1 * (u[i + 1][j] - 2 * u[i][j] + u[i - 1][j]);
64
65
            for (size t i = 1; i < M - 1; i++)</pre>
```

```
66
             {
                 u[i][j + 1] = u[i][j] - s 0 * (pow(v[i + 1][j + 1], 2) - pow(v[i - 1][j + 1],
 67
                  2)) + s 1 * (v[i + 1][j + 1] - 2 * v[i][j + 1] + v[i - 1][j + 1]);
 68
             }
 69
         }
 70
         std::string save_file_name{ "Results/Eq4/RK2_Burgers_h " + std::to string(h) + " k "
 71
         + std::to string(k) + " beta " + std::to string(beta) + ".csv" };
72
 73
         Save (h, k, M, N, u, save file name);
74
     }
75
     76
     77
78
     //public contstructor/s
79
     ParDiffEqBurgersImplicit::ParDiffEqBurgersImplicit(double h, double k)
80
         : h(h), k(k)
81
     {
82
         beta = ((0.5 * pow(h, 2)) / k) - 0.01; /*satisfy (beta*k)/h^2 < 0.5 for stability*/
83
84
         MidPoint(h, M, midpoint);
         IniMatrix(M, M, u);
8.5
86
         IniVector(M, b);
87
         InitialConditions(h, M, M, u, midpoint);
88
     }
89
     //public function/s
90
     void ParDiffEqBurgersImplicit::Implicit()
91
         const double s{ (beta * k) / pow(h,2) };
92
93
         const double s_0{ -s };
94
         const double s_1{\{1+2*s\}};
95
         const double s 2{ -s };;
96
97
         for (size t j = 0; j < M - 1; j++)
98
         {
99
             SetVectorb(j);
100
             Tri solve(s 0, s 1, s 2, M, j, b, u);
101
102
         std::string save file name{ "Results/Eq4/Implicit Burgers h " + std::to string(h) +
103
         " k " + std::to string(k) + " beta " + std::to string(beta) + ".csv" };
104
105
         Save (h, k, M, M, u, save file name);
106
107
     void ParDiffEqBurgersImplicit::SetVectorb(const size t column)
108
         b[0] = u[0][column];
109
110
         for (size t i = 1; i < M - 1; i++)</pre>
111
112
             b[i] = u[i][column] - (k / (4 * h)) * (pow(u[i + 1][column], 2) - pow(u[i - 1][
             column], 2));
113
114
         b[M - 1] = u[M - 1][column];
115
     }
```

```
1
    //main.cpp
    #include "0.0.Utility.h"
    #include "1.Eq1.h"
4
    #include "2.Eq2.h"
5
    #include "3.Eq3.h"
6
7
    #include "4.Burgers.h"
9
    const static double h{ 0.1 };
10
    const static double k{ 0.005 };
11
12
    void DemoParDiffEq1()
13
    {
14
         ParDiffEq1Euler eq1 eul(h, k);
15
         eq1 eul.Euler();
16
17
         ParDiffEq1RK2 eq1 rk2(h, k);
18
         eq1 rk2.RK2();
19
     }
20
    void DemoParDiffEq2()
21
    {
22
         ParDiffEq2Euler eq2 eul(h, k);
23
         eq2 eul.Euler();
24
25
         ParDiffEq2RK2 eq2 rk2(h, k);
26
         eq2 rk2.RK2();
27
28
    void DemoParDiffEq3()
29
30
         ParDiffEq3Euler eq3_eul(h, k);
31
         eq3_eul.Euler();
32
33
         ParDiffEq3RK2 eq3 rk2(h, k);
34
         eq3 rk2.RK2();
35
36
         ParDiffEq3Implicit eq3_implicit(h, k);
37
         eq3 implicit.Implicit();
38
    }
39
    void DemoBurgersEq()
40
41
         ParDiffEqBurgersEuler Burgers eul(h, k);
42
         Burgers_eul.Euler();
43
44
         ParDiffEqBurgersRK2 Burgers rk2(h, k);
45
         Burgers rk2.RK2();
46
47
         ParDiffEqBurgersImplicit Burgers implicit(h, k);
48
         Burgers_implicit.Implicit();
49
    }
50
51
    void MainMenu(bool& run)
52
53
         size t choice{ 0 };
         const size_t final_choice{ 4 };
54
55
56
         system("cls");
57
         do
58
         {
59
             std::cout << "0. par u/par t + par u/par x = 0, PARABOLIC" << "\n";</pre>
             std::cout << "1. par u/par t + u*par u/par x = 0, PARABOLIC" << "\n";</pre>
60
             std::cout << "2. par_u/par_t - beta*par_u^2/par_x^2 = 0, beta > 0 => ELIPTIC,
             beta < 0 => HYPERBOLIC" << "\n";</pre>
             std::cout << "3. Burgers' equation: par_u/par_t + u*par_u/par_x -</pre>
62
             beta*par_u^2/par_x^2=0=0, beta>0=>ELIPTIC, beta<0=>HYPERBOLIC" << "\n"
             std::cout << "4. Exit" << "\n";
63
64
             std::cin >> choice;
6.5
             if (choice > final choice)
66
```

```
67
                 std::cout << "Wrong choice!";</pre>
 68
                 Sleep(1000);
 69
                 system("cls");
 70
 71
             system("cls");
 72
         } while (choice > final_choice);
 73
         if (choice == 0)
 74
         {
 75
             DemoParDiffEq1();
 76
 77
         else if (choice == 1)
 78
 79
             DemoParDiffEq2();
 80
 81
         else if (choice == 2)
 82
 83
             DemoParDiffEq3();
 84
         }
 85
         else if (choice == 3)
 86
 87
             DemoBurgersEq();
 88
 89
         else if (choice == final choice)
 90
 91
             run = false;
 92
         }
 93
         else
 94
          {
 95
             throw std::string("Fatal Error!");
 96
    }
 97
 98
     int main()
99
         bool run{ true };
100
101
102
         while (run == true)
103
104
            MainMenu(run);
105
         return 0;
106
107 }
```



Rysunek 13: k = 0.0005, h = 0.01

15 dodatek B

15.1 transformata.cpp

```
#include "transformataHopfCole.h"
int main()
{
    transformataHopfCole Burger;
    Burger.wynikiKonczowe();
}
```

Listing 11: transformata.cpp

$15.2 \quad transformata Hopf Cole.h$

```
1 #pragma once
2 #include <vector>
3 #include <cmath>
4 #include <algorithm>
5 #include <conio.h>
6 #include <math.h>
7 using namespace std;
8 #ifndef M_PI
9 #define M_PI 3.14159265358979323846
```

```
10 #endif
11
12 #ifndef M_E
13 #define M_E 2.71828182845904523536
14 #endif
15
16 class transformataHopfCole {
17
     const int N = 11;
                             // liczba punktów siatki
18
     const double k = 0.005, h = 0.1;
19
20
     const double n = ((0.5 * pow(h, 2)) / k) - 0.01;
21
     const double r = n * k / pow(h, 2);
22
     double t = 0;
23
24
     vector < double > theta;
25
     vector < double > mu;
26
     vector < double > inicjacjaThetaX0(); //wzor 8 z pracy
     vector < double > liczenie Theta Od Czasu ();
27
28
     vector<double>liczenieMu(vector<double>newMu);//wzor 15
29
30
     void zapisDoPliku(vector<double> Theta, double newT);
     public:
31
32
     void wynikiKonczowe();
33
34 };
```

Listing 12: transformataHopfCole.h

15.3 transformataHopfCole.cpp

```
1 #include "transformataHopfCole.h"
2 #include <iostream>
3 #include <fstream>
4 #include <string>
5
6
7
8 vector<double> transformataHopfCole::inicjacjaThetaX0() {
9 vector<double>newTheta;
```

```
for (int i = 0; i < N; ++i) {
10
11
       double potega = (-1 / (2 * M_PI * n)) * (1 - \cos(M_PI * (i * h)));
12
       newTheta.push_back(exp(potega));
13
14
    zapisDoPliku (liczenieMu (newTheta), 0);
15
     return newTheta;
16 }
17
18 vector < double > transformataHopfCole::liczenieThetaOdCzasu() {
19
     vector < double > thetaDlaCzasu(N);
20
     thetaDlaCzasu = theta;
21
     for (int j = 1; j < 10; ++j) {
22
       t = j * k;
23
       vector < double > v(N);
      v[0] = (1 - 2 * r) * thetaDlaCzasu[0] + 2 * r * thetaDlaCzasu[1]; //
24
      warunki brzegowe
      v[N-1] = 2 * r * thetaDlaCzasu[N-2] + (1-2 * r) * thetaDlaCzasu[N-2]
25
       -1;
       for (int i = 1; i < (N - 1); ++i) {
26
         double wynik = r * thetaDlaCzasu[i - 1] + (1 - 2 * r) * thetaDlaCzasu
27
      [i] + r * thetaDlaCzasu[i + 1];
         v[i] = wynik;
28
29
       }
30
       thetaDlaCzasu = v;
       zapisDoPliku(liczenieMu(thetaDlaCzasu), t);
31
32
33
    }
34
     return thetaDlaCzasu;
35 }
36
37 vector < double > transformataHopfCole :: liczenieMu (vector < double > newMu) {
     vector < double > newMu1(N);
38
    newMu1[0] = 0;//warunek poczatkowy
39
40
    newMu1[N - 1] = 0; //warunek koncowy
    for (int i = 1; i < (N - 1); ++i) {
41
      newMu1[i] = (-(n / h) * ((newMu[i + 1] - newMu[i - 1]) / newMu[i]));
42
43
    }
44
     return newMu1;
45
```

```
46 }
47
48 void transformataHopfCole::zapisDoPliku(vector<double> newMu, double newT)
     string nazwaPliku = "Wyniki1DlaT" + to_string(newT) + ".txt";
49
     std::ofstream plik(nazwaPliku);
50
51
52
     // Sprawdzamy, czy plik łzosta otwarty poprawnie
53
     if (!plik) {
       std::cerr << "Nie żmona ćotworzy pliku!" << std::endl;
54
55
       return;
56
     }
     for (int i = 0; i < size(newMu); ++i) {
57
58
       p \, l \, i \, k \, << \, ( \, i \, * \, h \, ) \, << \, " \, " \, << \, new Mu [ \, i \, ] \, << \, " \setminus n \, ";
59
60
     }
61
62
     // Zamykamy plik
     plik.close();
63
64 }
65
66 void transformataHopfCole::wynikiKonczowe() {
     theta = inicjacjaThetaX0();
67
68
     theta = liczenieThetaOdCzasu();
69 }
```

Listing 13: transformataHopfCole.cpp